

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobkyně: V. H., narozená dne X,
bytem X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 8. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 8. 2023, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 17. 8. 2023, č. j. X, jímž byly zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 5. 2023 č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalovaná žalobkyni odňala invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) a dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Most (dále jen „OSSZ“) ze dne 25. 4. 2023 nebyla žalobkyně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 15 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě nesouhlasila s rozhodnutím žalované, jímž nebylo vyhověno jejím námitkám, a bylo potvrzeno předchozí rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu. Zdůraznila, že oba podkladové posudky vycházely ze stejných odborných lékařských nálezů, přestože se rozcházejí v posudkovém závěru o 10 % při stanovení poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. K odůvodnění invalidity došlo, přestože se její zdravotní stav nezměnil, nezlepšil, zhoršuje se, je neustále nemocná, léčena antibiotiky na zánět močových cest, celoživotně, čímž je oslabena její imunita, nesmí prochladnout, má časté záněty a bolesti ledvin, velice negativně na ni působí změna počasí, přidala se stresová inkontinence 3. stupně, čímž je ještě více omezena při výběru zaměstnání a při samotném výkonu pracovní činnosti. Posuzující lékaři učinil závěr o odebrání invalidity, aniž by podrobněji zkoumali její zdravotní stav či oslovili odborné lékaře, u nichž se léčí již od roku 1977. Konstatovala, že pokud by byl její zdravotní stav správně hodnocen i za použití § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), náleželo by jí 35 %, což je invalidita prvního stupně. Vzhledem k výše uvedenému byla žalobkyně přesvědčena o tom, že bylo napadené rozhodnutí vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, bez přihlédnutí k § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. S ohledem na vše výše uvedené žalobkyně navrhla, aby soud vydal rozsudek, jímž rozhodnutí žalované zruší a žalované uloží znovu rozhodnout.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh správního řízení, připomněla použitá zákonná ustanovení a soudu navrhla, aby žalobu zamítl pro nedůvodnost, neboť podle svého názoru žalovaná postupovala v souladu s platnými právními předpisy. Žalovaná uvedla, že posudkem, na základě kterého bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí, byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobkyně. Žalovaná považovala posudek za objektivní. S ohledem na námitky žalobkyně žalovaná navrhla, aby soud nechal vypracovat posudek o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“).

Ústní jednání před soudem

4. Při ústním jednání před soudem konaném dne 27. 5. 2024 žalobkyně poukázala na to, že v minulosti pobírala invalidní důchod, který jí byl odňat. Poznamenala, že trpí onemocněním ledvin, které není na první pohled vidět, podle odborných lékařů, které jsou kapacitami ve svých oborech, by měla pobírat invalidní důchod. Dále uvedla, že náhradu nákladů řízení nepožaduje.
5. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání uvedla, že s ohledem na výsledek posouzení zdravotního stavu posudkové komise ponechává rozhodnutí na úvaze soudu s tím, že náhradu nákladů řízení neuplatňuje.
6. Soud při jednání provedl dokazování protokolem o jednání posudkové komise ze dne 13. 3. 2024 a posudkem téže komise ze dne 13. 3. 2024.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

8. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že v rámci kontrolní lékařské prohlídky nebyla žalobkyně pobírající invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně uznána posudkem posudkového lékaře OSSZ ze dne 25. 4. 2023 nadále invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, a to ani pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 15 %. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně stanovil zdravotní postižení uvedené v kapitole XIV, odd. A, položce 1 a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 15 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nezměnila. Žalovaná plně vázána tímto posudkovým závěrem prvostupňovým rozhodnutím odňala žalobkyni podle § 56 odst. 1 písm. a) a dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění od 8. 6. 2023 invalidní důchod s poukazem na tento posudek o neuznání pokračující invalidity. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky. Dále soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalovaná si v rámci řízení o námitkách nechala zpracovat nový posudek o invaliditě ze dne 3. 8. 2023, který vypracovala posudková lékařka Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení v Plzni (dále jen „LPS“). Tato posudková lékařka opětovně posoudila zdravotní stav žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a dospěla k závěru, že u žalobkyně Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 25 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIV, odd. A, položce 1 b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 25 %. Na základě tohoto nového posudku bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí ze dne 10. 6. 2021, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí.
9. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že *„[p]ojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.“* Z odstavce 2 citovaného ustanovení vyplývá, že pokud pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, pokud poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a pokud poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
10. Pracovní schopnost je definována v § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, podle kterého platí, že *„[p]racovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“* V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

11. V § 39 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění je dále stanoveno, že „[z]a zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.“ V souladu s odstavcem 6 téhož ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Podle odstavce 7 téhož ustanovení je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
12. Soud podotýká, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity. Z § 2 odst. 3 této vyhlášky přitom vyplývá, že „[j]e-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nescítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.“
13. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity dále platí, že „[v] případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.“
14. V projednávané věci byl žalobkyni od 25. 4. 2023 odňat invalidní důchod s odůvodněním, že z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 15 %, přičemž pro vznik nároku na invalidní důchod je nutné, aby míra poklesu pracovní schopnosti byla minimálně 35 %.
15. Soud připomíná, že jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z § 38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí splňovala podmínky invalidity, tedy zda u ní došlo k poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, že žalobkyně získala potřebnou dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto soud již bez dalšího vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně potřebnou dobu pojištění získala.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

16. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkového lékaře LPS o míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Soud se s tímto závěrem lékaře nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise v Ústí nad Labem, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobkyně, dále také posoudila pokles její pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobkyně.
17. Z obsahu posudku ze dne 13. 3. 2024 a protokolu o jednání posudkové komise z téhož dne soud zjistil, že posudková komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobkyně byla jednání posudkové komise přítomna a přímo při jednání posudkové komise byla vyšetřena odbornou lékařkou z oboru revmatologie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla posudková komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů, zdravotní dokumentace praktického lékaře, spisové dokumentace OSSZ, spisové dokumentace námitkového řízení žalované a vlastního vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise, pak posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní pro invaliditu prvního stupně.
18. Posudková komise konstatovala, že na rozdíl od lékaře OSSZ a lékařky LPS neprokázala ve zdravotním stavu žalobkyně úplnou stabilizaci zdravotního stavu z hlediska dominujícího onemocnění. Naopak žalobkyně měla deklarovanou pomalu progredující chronickou renální insuficienci CKD G3a A2 při TIN (chronická tubulointersticiální nefritida) na podkladě refluxní uropatie (GF 0.65 ml/s) – pomalu progredující, vpravo svraštělá afunkční ledvina při riziku ureterálního refluxu, stav po rekonstrukčních operacích na močovodech, recidivující infekce močových cest dle dokumentace. Zdůraznila, že v klinických vyšetřeních byl popisovaná albuminurie středně významná. Poznamenala, že žalobkyně měla již v biochemickém vyšetření od května 2022 zvýšený ukazatel urey a kreatininu s bílkovinou v moči s postupnou progresí chron. renální insuf. CKD G3aA2 při TIN (chronická tubulointersticiální nefritida) na podkladě refluxní uropatie (GF 0.65 ml/s) – pomalu progredující, vpravo svraštělá afunkční ledvina při riziku ureterálního refluxu, stav po rekonstrukčních operacích na močovodech, recidivující infekce močových cest dle dokumentace. Z výše uvedených důvodů posudková komise dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je pomalu progredující chronická renální insuficience CKD G3a A2 při TIN (chronická tubulointersticiální nefritida) na podkladě refluxní uropatie (GF 0.65 ml/s) – pomalu progredující, vpravo svraštělá afunkční ledvina při riziku ureterálního refluxu, stav po rekonstrukčních operacích na močovodech, recidivující infekce močových cest dle dokumentace. Toto zdravotní postižení je uvedené v kapitole XIV, odd. A, položce 6 b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a že zde stanoveného procentního rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti (40 - 50 %) stanovila posudková komise dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti 40 %, a to i s ohledem k ostatním komorbiditám.
19. Soud zhodnotil citovaný posudek posudkové komise ze dne 13. 3. 2024, který představuje stěžejní důkaz v tomto soudním řízení, a dospěl k závěru, že posudek byl vypracován po náležitém posouzení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dokumentace a odborných lékařských nálezů. Soud považuje posudek posudkové komise ze dne 13. 3. 2024 za úplný a přesvědčivý a neměl důvod zpochybnit závěry posudkové komise. Závěry posudku se nejedná o zjevně nelogické či svévolné, naopak je soud hodnotí jako přesvědčivé a dostatečné pro přijatý závěr. Je třeba zdůraznit, že odborné posudkové závěry nepodléhají hodnocení soudu z hlediska jejich správnosti, neboť k tomu soudci nemají odborné lékařské znalosti. Soud podotýká, že posudek ze dne 13. 3. 2024 nebyl žádným z účastníků nikterak zpochybňován, a proto s ohledem na vše, co bylo shora uvedeno, soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při rozhodování o námitkách žalobkyně vycházela z posudku příslušné posudkové lékařky LPS žalované, jejíž posudek neodpovídal úplně zjištěnému skutkovému stavu.

20. Soud proto napadené rozhodnutí pro vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) a podle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobkyně rozhodla. Soud nezrušil prvostupňové rozhodnutí, neboť vytčenou vadu řízení bude schopna v dalším řízení napravit žalovaná.
21. Současně soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně měla sice úspěch ve věci, nicméně náhradu nákladů řízení nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 27. května 2024

Mgr. Ladislav Vaško v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.